

WWF
MAGAZINE

2013

PANDA

Nr 67 NOVEMBER – DECEMBER – JANUARI
TRIMESTRIEEL – AFGIFTEKANTOOR BRUSSEL X – P309290

Focus: Louise in het land van de schildpadden

Dossier

DE TOEKOMST VAN DE ZEE LIGT IN JOUW HANDEN

museum
NATUURWETENSCHAPPEN.BE

EXPO

14.03.13 > 16.03.14

babby dieren

Een coproductie met het Muséum d'Histoire Naturelle van Toulouse

be.brussels

De algemene achteruitgang van de biodiversiteit treft niet alleen de flora en fauna op het land. Overbevissing, vernietiging van mariene leefgebieden en vervuiling zorgen geleidelijk aan voor een ravage in onze zeeën en oceanen. Maar de strijd is nog niet verloren! Integendeel, we kunnen ons samen inzetten om de zeeën en oceanen in goede gezondheid achter te laten voor de toekomstige generaties. Een van de sleutels tot succes is de verandering van onze consumptiegewoonten. We moeten kiezen voor duurzame vis en zeevruchten en geen bedreigde soorten zoals de blauwvintonijn uit de Middellandse Zee. Samen kunnen we de markt laten veranderen en de sector naar een duurzamere toekomst leiden. De trend is gezet maar er is nog een lange weg te gaan. Laten we samen in actie komen voor duurzame visvangst!

Franck Hollander,
Verantwoordelijke voor de campagne
Duurzame Visvangst

INHOUDSTAFEL

In het kort 4-5

Focus
Louise in het land van de schildpadden 6-7

Nieuw
De WWF-Rangers snellen de natuur ter hulp 9

Dossier Visvangst
De toekomst van de zee ligt in jouw handen 10

Eco-consument
Maak de juiste keuze dankzij onze viswijzer 18

Eco-ontspanning
MSC Kabeljauwrug, puree van Butternut
Squash & Passievrucht, minibieten &
geroosterde hazelnoten 19

Bedrijven
EXKi kiest voor duurzame visvangst 20-21

Eco-shopping
Wenskaarten, kalenders en agenda's
van WWF 22

Focus

De 12-jarige Louise ging op ontdekkingstocht naar onze projecten voor de schildpadden in Suriname. Zij beantwoordt enkele van onze vragen op pagina 6.

Nationale Loterij
creëert kansen 6

COLOFON: Tijdschrift van WWF-Vlaanderen vzw. Alle rechten voorbehouden aan WWF. Het Pandalogo, het woord PANDA en de initialen WWF zijn handelsmerken van WWF. Reproductie van teksten is toegestaan – en wordt zelfs aangemoedigd – mits bronvermelding. • Coördinatie en redactie: Natacha Bertiaux en Isabelle André • In samenwerking met: Sarah Beelen, Franck Hollander, Gwendoline Viatour, Maryssa Cools, Marie-Noëlle Collart, Théodora Echizli, Annie Ghijs, Christiane Linet, Isabelle André, Natacha Bertiaux, Caroline Steygers, Géraldine Louis • Illustraties: Alice De Page • Realisatie: www.propaganda.be • Druk: Claes Printing, St-Pieters-Leeuw • Foto voorpagina: © Steve Morello / WWF-Canon • V.U. Damien Vincent, E. Jacquemainlaan 90 – 1000 Brussel.

IN HET KORT

SPECTACULAIR HERSTEL VAN DIERSOORTEN IN EUROPA

Dat is de conclusie van de eerste wetenschappelijke studie over het herstel van de natuur in Europa. Deze studie werd uitgevoerd op verzoek van 'Rewilding Europe', een internationaal initiatief dat de terugkeer van de biodiversiteit in Europa wil stimuleren. Ook WWF zet zijn schouders onder dit initiatief.

Wetenschappers van de 'Zoological Society of London', 'Birdlife International' en de 'European Bird Census Council' beschreven en analyseerden trends in de populaties van 37 soorten vogels en zoogdieren. En de resultaten zijn positief! De voorbije vijftig jaar hebben veel populaties zich op opmerkelijke wijze weten te herstellen. Dat succes is vooral toe te schrijven aan het werk dat verricht werd op het vlak van bescherming en aan de regelgeving van de Europese Unie. De bever, bruine beer, bizon en zeearend zijn weer helemaal terug in Europa!

DE BEESTIGSTE KLAS VAN 2013 IS BEKEND!

De leerlingen van 4e leerjaar van de basisschool De Knipoog in Rijmenam en hun leerkracht Annelies hebben de titel van Beestigste Klas 2013 in de wacht gesleept! Zij namen net als 130 andere klassen in België deel aan deze wedstrijd. Het thema dit jaar was het oudste park van Afrika, het Virunga Nationaal Park. Virunga, Afrika? Deze woorden hebben in elk geval de creativiteit van de kinderen aangewakkerd. Zij stuurden ons tal van enthousiaste foto's met leeuwen, gorilla's en vulkanen!

De Beestigste Klas mag op excursie met WWF, maar de bestemming moet nog even geheim blijven zodat de verrassing des te groter is!

ONZE KLAS IS
BEESTIG

MASSALE HANDTEKENINGENJACHT VOOR VIRUNGA

In september en oktober trokken meer dan 1500 leerlingen voor WWF op handtekeningenjacht tegen de olie-exploratie in het Virungapark. Nadat de leerlingen aan de hand van onze educatieve pakketten 'Virunga in Actie' en 'Beestige Klas' ontdekten dat dit nationaal park ernstig bedreigd wordt door olie-exploratie schoten ze in actie. Het enthousiasme van de leerlingen en leerkrachten was hartverwarmend en een stevig hart onder de riem voor ons campagne team. Hartelijk bedankt aan alle handtekeningenjagers. Samen maken we het verschil!

SOS VIRUNGA

BEDANKT VOOR JOUW STEUN IN DEZE MOEILIJKE, MAAR BELANGRIJKE STRIJD

Je hebt er waarschijnlijk wel iets over gehoord: begin augustus lanceerden wij een wereldwijde campagne tegen de olie-exploratie in het Virunga Nationaal Park in de Democratische Republiek Congo. Dat park, het oudste en meest waardevolle natuurpark in Afrika, verkeert in gevaar:

sommige bedrijven willen er naar olie zoeken. En nochtans behoort dit magnifieke park – waarvan meer dan 50 000 mensen afhankelijk zijn – tot de Werelderfgoedlijst. Terwijl we dit artikel schrijven, heeft de bewuste Britse oliemaatschappij (Soco) haar plannen voor olie-exploratie in het

park nog altijd niet opgeborgen. Onze strijd gaat dus door! We willen alvast de 41 000 Belgen die de petitie hebben ondertekend van harte bedanken. Jouw steun betekent bijzonder veel voor ons! Voor wie nog niet heeft getekend: kom in actie op www.wwf.be/sosvirunga

IN ACTIE VOOR DE SCHILDPADDEN

Onder het motto ‘Laten we de zeeschildpadden redden!’ hebben de leerlingen van de zesde klas van de lagere school ‘De Springplank’ in Brugge geen moeite gespaard. Zij hebben maar liefst 1000 euro ingezameld voor de bescherming van de zeeschildpadden. Maar het origineelste in het hele verhaal was zeker de overhandiging van de cheque aan WWF. Die verliep immers in de natuurlijke omgeving van de zeeschildpadden – onder water!

Bedankt aan de klas van juf Sarah voor hun steun voor de bescherming van de zeeschildpadden!

LOUISE IN HET LAND VAN DE SCHILDPADDEN

In augustus 2013 beleefde de twaalfjarige Louise een fantastisch avontuur.

Onder begeleiding van 'Code Aventure' (een programma van de RTBF) bezocht zij onze projecten ter bescherming van zeeschildpadden in Suriname.

Toen ze terugkeerde van die schitterende reis, stelden we haar enkele vragen.

Hoe wist je eigenlijk dat er een speciale uitzending van 'Code Aventure' over WWF zou komen?

De directrice van mijn school nam contact op met mijn ouders. Zij had rechtstreeks informatie gekregen van WWF. Ik vind een uitdaging altijd wel leuk en ik wil heel graag andere landen verkennen. Zodra mijn ouders mij over het project vertelden, was ik dus heel enthousiast. De voorwaarde om naar Suriname te mogen reizen, was dat je vloeiend Nederlands moest spreken – dat is namelijk de nationale taal van het land. Gelukkig ben ik perfect tweetalig en ik heb mij dan ook meteen kandidaat gesteld.

Was het niet lastig om te wachten op de resultaten van de casting?

Ja, dat was heel spannend! Zodra Marie-Pierre (Nvdr: Marie-Pierre

Fonsny, redactrice van 'Les Niouzz') mij kwam interviewen, wilde ik absoluut vertrekken! Ik moest nog twee weken wachten op het definitieve antwoord en dat leek wel een eeuwigheid.

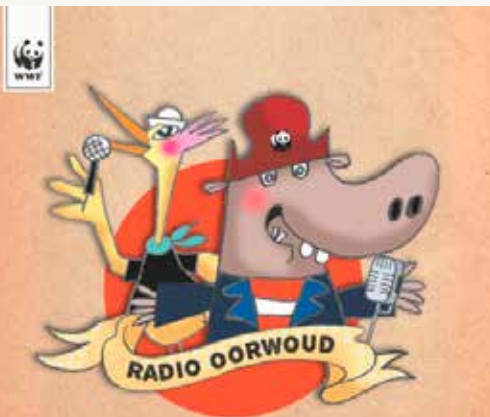
Je hebt schildpadden gezien en zelfs jonge lederschildpadden. Wat voelde je op dat moment?

Het was fantastisch. De kleine schildpadjes zijn ongelooflijk schattig. Ik was een beetje verwonderd toen ik hoorde dat zij zich helemaal alleen moeten redden, ook al zijn ze nog zo klein. Ik dacht dat ze samen met hun ouders de zee in gingen maar dat is niet het geval. Ik heb ook geleerd hoe je ze moet beschermen: als je jongen ziet, moet je ze gewoon met rust laten en ze zeker niet aanraken! Je mag ook geen afval weggooien, zoals plastic zakken. Die komen in het water terecht en het kan gebeuren dat

LAATSTE KANS OM RADIO OORWOUD DEZE WINTER TE ZIEN

De afgelopen maanden trad de bende van Radio Oorwoud meer dan 50 keer op in diverse culturele centra. In afwachting van een gloednieuwe zomertour zijn er nog drie mogelijkheden om Radio Oorwoud de komende maanden live aan het werk te zien. Meer info: www.radio-oorwoud.be

CC Guldenberg, Wevelgem	29 december 2013 – theatervoorstelling Tickets en info: www.ccwevelgem.be
Spinragfestival, Kortrijk	28 februari 2014 – festivalset! Tickets en info: www.spinrag.be
Theater Vooruit, Boechout	15 maart 2014 – theatervoorstelling Tickets en info: www.boechout.be

Sharenta en Louise ontdekken de babyschildpadjes, samen met Varsha, Miss Turtles, Karin Billow – de zeedierdeskundige van WWF-Suriname – en het team van 'Code Aventure'.

de schildpadden die opeten, omdat ze denken dat het voedsel is. In Suriname ontmoette ik Sharenta. Zij heeft mij met trots haar dorp laten zien en ook de inforuimte over schildpadden, vlak bij haar school. Toen we de schildpadden zagen, was ook zij onder de indruk. Ze woont wel ter plaatse, maar het was de eerste keer dat ze schildpadden zag!

Het MSC-keurmerk is duidelijk zichtbaar op de dozen vis die voldoen aan de MSC-criteria.

Louise en Sharenta

Je hebt niet alleen schildpadden gezien tijdens je reis. Je hebt ook heel wat gevestigd. Kun je daar wat meer over vertellen?

Ja, ik ben verschillende keren gaan vissen. Onder andere met Starvium, de assistent van het dorpshef van Galibi. Hij heeft ons tijdens het hele verblijf begeleid. We kregen ook de kans om de vis die we hadden gevangen op te eten: het was super lekker! We zijn ook aan boord gegaan van een boot van de firma Heiploeg, die enkel garnalen vangt. De vissers hebben ons het systeem getoond dat ervoor zorgt dat er geen schildpadden vast komen te zitten in de visnetten. Dankzij een speciale opening in het net kunnen de schildpadden ontsnappen. Op die manier blijven ze niet gevangen zitten en lopen ze niet het gevaar te verdrinken.

Je kent dus de betekenis van het MSC-keurmerk?

Ja, het betekent dat de vis of in dit geval de garnalen worden gevangen zonder schade voor het milieu. Er wordt niet teveel vis gevangen en ook geen dieren die te klein of te jong zijn.

Bedankt voor je antwoord op onze vragen, Louise. Heb je nog een tip voor mensen die zich aan hetzelfde avontuur als jij willen wagen?

Neem liters muggenmelk mee!

HOE BESCHERMEN WIJ DE SCHILDPADDEN IN SURINAME?

De inkomsten van de bewoners van Galibi, aan de grens met Frans-Guyana, komen vooral uit de visvangst en voor sommigen ook uit het stropen van schildpadeieren. Die eieren worden beschouwd als een lekkernij, vooral in Suriname. Om dit probleem te verhelpen, werken wij nauw samen met de dorps-overheid en de inwoners zelf. In het centrum van het dorp is er een 'inforuimte over schildpadden' voorzien. Daar komen de kinderen en ook volwassenen te weten welke schildpadden er op hun stranden leven en wat ze kunnen doen om die dieren te beschermen.

Ecotoerisme

Na de visvangst vormt het toerisme de tweede bron van inkomsten voor de inwoners van Galibi. Maar het toeristisch aanbod moet worden uitgebreid om het verlies dat voortvloeit uit het stopzetten van de stroperij op schildpadeieren te compenseren. Daarom hebben wij een pad voorzien in het woud: het 'Jungle Trail Park'. Midden in dat park kan de toerist – als hij stil genoeg is – de indrukwekkende geluiden van de jungle horen en zich laten overweldigen door de magische sfeer van Galibi, dat door een dicht tropisch woud afgezonderd is van de rest van het land.

BRENG ONS EEN BEZOEK OP ZATERDAG 25 JANUARI 2014 TIJDENS DE BEESTIGE DAG IN HET MUSEUM VOOR NATUURWETENSCHAPPEN IN BRUSSEL

WAT IS DE BEESTIGE DAG?

Dat is een dag die WWF speciaal organiseert voor zijn leden en voor alle nieuwsgierigen die ons beter willen leren kennen. Die dag worden onze jongste fans extra in de watten gelegd want we stellen er officieel onze gloednieuwe Rangers Club voor! Kinderen die al WWF-Ranger zijn, krijgen die dag een VIP-behandeling!

WAT STAAT ER OP HET PROGRAMMA?

We verwachten jullie tussen 10.00 en 18.00 uur (laatste toegang om 17.00 uur). Je kunt de tentoonstellingen 'babydieren' bezoeken, ronddwalen in de permanente tentoonstelling van het museum (de galerij over evolutie, BiodiverCITY, de zaal met insecten, enz.) en fossielen ontdekken in het Paleolab. De kinderen kunnen zich laten schminken als hun favoriete dier, een diertotem kiezen, luisteren naar de avonturen van een kleine bij die op zoek gaat naar haar verdwenen zussen en via een WWF-parcours op ontdekking gaan in het museum...

WAAROM IN HET MUSEUM VOOR NATUURWETENSCHAPPEN?

Het Museum voor Natuurwetenschappen wil je, net als WWF, laten kennismaken met heel wat aspecten van de ongelooflijke biodiversiteit op onze planeet. Dat gaat van dino's uit een ver verleden tot het belang van bijen, het gedrag van jonge dieren of merkwaardige insecten.

We nodigen je ook uit voor een bezoek aan de tentoonstelling 'babydieren', getest en goedgekeurd door ouders en kinderen (vanaf 3 jaar)!

HOE DOE JE MEE AAN DE BEESTIGE DAG?

Leden kunnen zich inschrijven op www.wwf.be/beestigedag. Je ontvangt dan een gratis toegangsbewijs. En je mag ook gratis drie andere personen meenemen. Opgelet: het aantal plaatsen is beperkt.

MIS DEZE BEESTIGE DAG NIET EN RESERVEER NU TOEGANGSKAARTEN
VIA WWW.WWF.BE/BEESTIGEDAG

DE WWF-RANGERS snellen de natuur ter hulp

NIEUW!

© Isabelle andre/WWF-Belgium

Heb je kinderen tussen 6 en 12 jaar?

EN ZIJN ZIJ GEBOEID DOOR DIEREN EN DOOR DE NATUUR?
DAN KUNNEN ZE LID WORDEN VAN ONZE WWF-RANGERS CLUB!

WAT IS DE WWF-RANGERS CLUB?

De WWF-Rangers Club is er voor kinderen van **6 tot 12 jaar** die geboeid zijn door de natuur bij ons en elders.

Voor een jaarlijkse bijdrage van **30 euro** ontvangen de WWF-Rangers:

- Een **persoonlijke lidkaart**, een mooie sleutelhanger en andere verrassingen in een **welkomstpakket**;
- 5 keer per jaar **een magazine** – speciaal voor hen gemaakt – met een pak informatie over de natuur, dieren en planten;
- **kortingen** bij verschillende natuuractiviteiten in België;
- Een **'VIP'-behandeling** op events die WWF zelf organiseert;
- En nog heel wat meer **verrassingen**.

KINDEREN KUNNEN NU AL INGESCHREVEN WORDEN OP WWW.WWF.BE/WWFRANGERS.

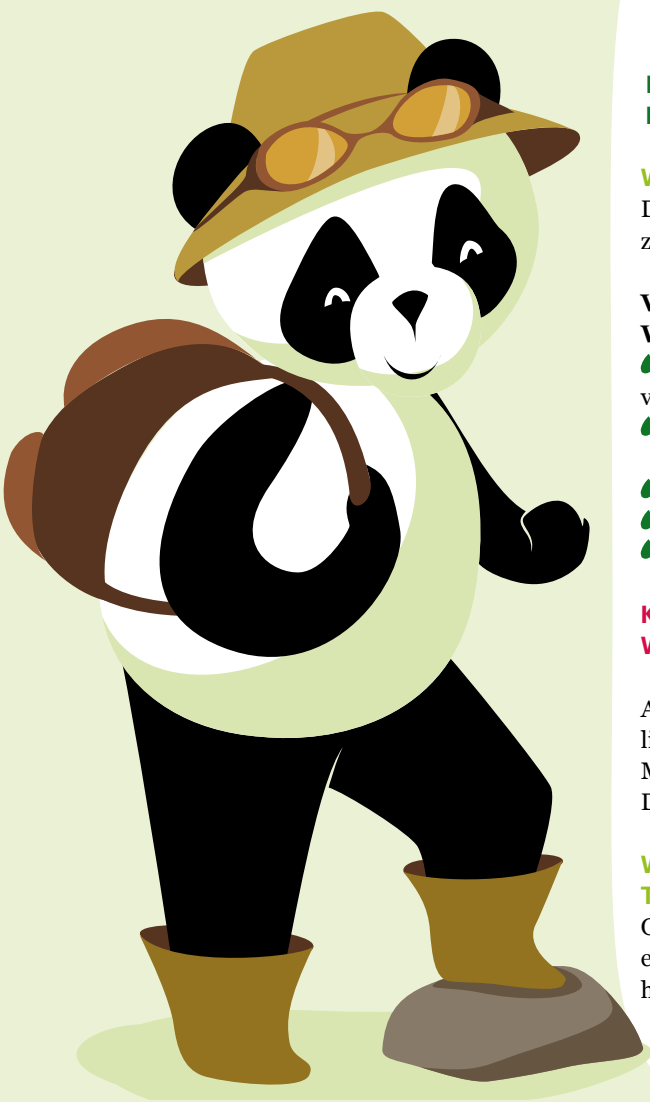
Alle Rangers worden uitgenodigd om hun welkomstpakket met hun lidkaart te komen ophalen op 25 januari, tijdens onze Beestige Dag in het Museum voor Natuurwetenschappen in Brussel¹.

Die dag staat hen een echte VIP-behandeling te wachten!

WIJ HOPEN HEEL VEEL WWF-RANGERS TE MOGEN VERWELKOMEN!

Onze kinderen zijn de volwassenen van morgen. Het is dan ook van essentieel belang dat we hen zo veel mogelijk troeven in handen geven om hun omgeving beter te leren begrijpen en te respecteren.

¹Indien je niet aanwezig kan zijn, kan het welkomstpakket opgestuurd worden naar een adres naar keuze.

DOSSIER VISVANGST

DE TOEKOMST VAN DE ZEE LIGT IN JOUW HANDEN

Zeeën en oceanen zijn altijd van groot belang geweest voor de mens. Zij leveren het grootste deel van onze zuurstof, beïnvloeden het klimaat, ondersteunen de economie en geven ons voedsel. Vis is de belangrijkste bron van eiwitten voor 950 miljoen mensen en liefst 200 miljoen mensen leven van de visvangst.

Maar sinds 1950 is de hoeveelheid vis die wordt gevangen meer dan verviervoudigd: van 16,7 miljoen ton in 1950 naar 84,4 miljoen ton in 2002! Volgens de Voedsel- en Landbouworganisatie van de Verenigde Naties (FAO) wordt vandaag meer dan 75% van de visbestanden maximaal geëxploiteerd of zelfs overbevist! Alleen al in de Middellandse Zee is 80% van de visvoorraden overbevist!

JOUW KEUZE KAN HET VERSCHIL MAKEN

De Belg verbruikt gemiddeld 10 kg vis per persoon per jaar. Dat is niet zo veel in vergelijking met de 70 kg van de Japanners, maar wel voldoende om de juiste keuze te maken!

We geven een overzicht van de soorten die we het vaakst op ons bord krijgen.

Kabeljauw

WAT IS HET PROBLEEM?

Ooit was er een overvloed aan kabeljauw, maar vandaag wordt de soort steeds schaarser. In de Noordzee is de totale toegelaten vangst gedaald van 110 750 ton in 1963 tot 25 400 in 2013. Vandaag wordt de aanhoudende vraag in Europa grotendeels gedekt met import uit Rusland, Noorwegen of IJsland. Op wereldschaal heeft de populatie kabeljauw door de illegale visvangst en de veel te hoge quota geen enkele kans om zich te herstellen. De wereldwijde vangst is de voorbije dertig jaar met 70% gedaald. Als die trend zich verder doorzet, zullen de netten over vijftien jaar misschien gewoon leeg blijven.

WAT KAN JIJ DOEN?

Controleer de afkomst van de kabeljauw die je koopt. Sommige visgebieden in de Barentssee, in Alaska, de Oostzee en IJsland hebben een MSC-keurmerk. Deze kabeljauw draagt het MSC-logo en is dus goed te herkennen. Hij is gemakkelijk te vinden in onze supermarkten. Als je je niet wil vergissen, kan je gebruik maken van onze viswijzer.

WWF IN ACTIE

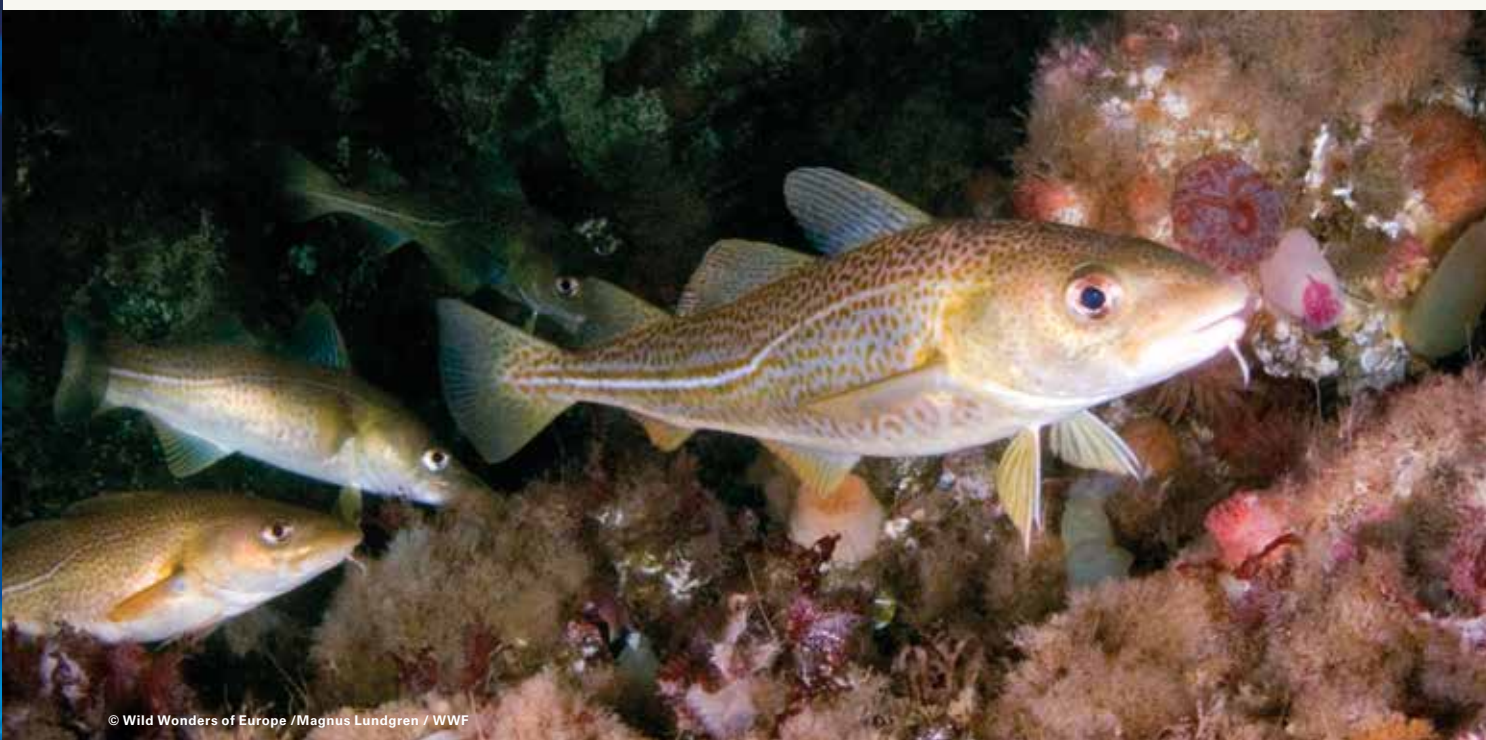
De wetgeving op het vlak van visvangst moet worden aangepast om illegale vangsten te vermijden en quota te aanvaarden die de kabeljauwpopulatie een kans geven om zich te herstellen. Wij moedigen regeringen en regio-

nale organisaties voor visserijbeheer aan om een strengere regelgeving en een beter beheer van de visgronden in te voeren. Wij eisen ook een beter controlesysteem.

Wij promoten verantwoorde visvangst door middel van certificeringssystemen zoals MSC. Wij willen dat 75% van de prioritaire vissoorten als kabeljauw tegen 2015 gecertificeerd zijn of worden.

In Europa volgen wij van nabij het proces voor de herziening van het Gemeenschappelijk Visserijbeleid. We houden je regelmatig op de hoogte van de vooruitgang op onze website:

www.wwf.be

© Wild Wonders of Europe / Magnus Lundgren / WWF

DOSSIER VISVANGST

© Erling Svensen / WWF-Canon

Schol

WAT IS HET PROBLEEM?

De schol is een vis die leeft op zandbodems. Om schol te vangen, maken de vissers vaak gebruik van een boomkor. Dat zijn kegelvormige netten die worden voortgetrokken door een boot. Om contact te houden met de bodem is de onderkant van de netten voorzien van rollen, rubberen banden of zelfs kettingen, afhankelijk van de aard van de bodem. De grootste bodemsleepnetten – met rollen met een diameter van 75 cm – zijn zo krachtig dat ze stukken rots van 25 ton kunnen verplaatsen. Deze vismethode kan erg verwoestend zijn voor de meest kwetsbare zeebodems! In de Noordzee zijn de netten bijvoorbeeld voorzien van kettingen en veroorzaken zij enorm veel schade op de zeebodem. Gelukkig bestaan er methodes die minder schadelijk zijn voor het milieu. Kieuwnetten bijvoorbeeld. De netten worden in de zeebodem bevestigd en zetten de vissen klem. De mazen zijn

immers net groot genoeg om de kop van de beoogde vissoort (kabeljauw, schol, tong, ...) door te laten. Als de kop eenmaal in het net zit, kan de vis niet meer vooruit of achteruit omdat hij vast zit met zijn kieuwdeksels. Deze techniek vergt minder brandstof en beschadigt de zeebodem niet. Het is ook mogelijk om een specifieke soort te vangen door de grootte van de mazen aan te passen. In

België gebruiken sommige vissers ook de 'SumWing', een net waar een soort spoiler op bevestigd is. In tegenstelling tot de traditionele boomkorvisserij gaat de SumWing dus iets minder de zeebodem omwoelen wat ook in zekere mate het brandstofverbruik vermindert (± 10%). Het is wel cruciaal dat alternatieve vistechnieken de impact op de zeebodem drastisch zullen doen verminde-

In de viswijzer herken je vis met het MSC-keurmerk dankzij het logo dat eraanstaande getekend staat.

de Noordzee is er dan nog maar één probleem, namelijk de bijvangst van bruinvissen. Ondanks de voordelen, maakt slechts 5% van de Belgische vissersvloot gebruik van deze techniek. Een andere methode bestaat erin kleine elektrische schokken uit te sturen die de vissen in volle zee treffen en hen in de voortgesleepte netten drijven, die dus niet meer over de bodem moeten schrapen. In

ren in vergelijking met de traditionele boomkorvisserij.

WAT KAN JIJ DOEN?

Als je zeker wilt zijn dat de zeebodem niet beschadigd werd bij de vangst van de schol die je koopt, raadpleeg dan onze viswijzer. De herkomst van de vis wordt vermeld op de verpakking. Als je vis kiest uit de groene kolom, ben

Koolvis

WAT IS HET PROBLEEM?

Koolvis wordt vooral veel gekocht in de vorm van gepaneerde vissticks. Vaak vormt koolvis ook het hoofdbestanddeel van surimi. Het succes van die producten leidt tot een overbevissing van de soort. De populatie koolvis slinkt zienderogen.

Gelukkig zijn steeds meer visgebieden bezig met de MSC-certificering. Dat geldt met name in Rusland en in Alaska.

WAT KAN JIJ DOEN?

Gebruik onze viswijzer. Als je vis kiest uit de groene kolom, ben je zeker dat je niet bijdraagt aan de overbevissing. Het MSC-keurmerk garandeert ook producten van duurzame visvangst, die minder schadelijk zijn voor het milieu.

WWF IN ACTIE

In februari 2013 verzetten onze collega's van WWF-Rusland zich tegen de certificering van de Russian Pollock Catchers Association (PCA). Vervolgens gingen PCA en WWF aan tafel zitten om op zoek te gaan naar de beste oplossing. Er werd een nieuw plan opgesteld, waarmee de visserij binnen een termijn van vijf jaar moet kunnen voldoen aan de criteria van duurzame visvangst. Vandaag heeft WWF zijn veto opgeheven, maar de organisatie blijft het certificeringsproces op de voet volgen.

PCA heeft zich ertoe verbonden meer controle uit te oefenen en betrouwbare gegevens in te zamelen over de hoeveelheid gevangen vis, de bijvangsten van te jonge koolvis of andere diersoorten, waarvan sommige bedreigd zijn zoals de Stellerzeeleeuw of sommige zeevogels.

De SumWing

is een net waar een soort spoiler op bevestigd is. Het woelt de zeebodem dus iets minder om, wat zorgt dat het wat minder energie verbruikt.

© Stichting Duurzame Visserij/Ontwikkeling vzw.

je zeker dat je niet bijdraagt aan de overbevissing of de verwoesting van de zeebodem. In de viswijzer herken je vis met het MSC-keurmerk (Marine Stewardship Council) dankzij het logo dat eraan getekend staat. Het label garandeert dat het gaat om producten van duurzame visvangst, die minder schadelijk zijn voor het milieu.

WWF IN ACTIE

In 2008 ondertekenden onze collega's van WWF-Nederland een akkoord met het ministerie van Visserij om de sleepnetvisserij tegen 2012 te laten voldoen aan de MSC-criteria. In dat kader hielpen zij de groep Ekofish bij het verduurzamen van zijn productieketen. De groep viste met sleepnetten bij de Doggersbank, een bijzonder kwetsbaar gebied. Na onderhandelingen zette Ekofish vrijwillig de vangst in dit gebied stop. Vandaag heeft de groep het MSC-keurmerk verworven.

© Kevin Schafer / WWF-Canon

Tonijn

WAT IS HET PROBLEEM?

De massale overbevissing van tonijn – vooral blauwvintonijn – heeft geleid tot een spectaculaire instorting van de soort.

Hoewel steeds meer mensen beseffen dat we de blauwvintonijn moeten redden, zijn er nog maar geringe aanwijzingen dat de populaties zich herstellen. Wij vrezen ook dat de geelvintonijn en de grootoogtonijn hetzelfde lot te wachten staat.

De Middellandse Zee telt het grootste bestand van blauwvintonijn ter wereld. Door de groei van de wereldmarkt voor sushi en sashimi en de buitensporige prijs voor zijn vlees, wordt de blauwvintonijn overbevist door schepen die zijn uitgerust met de meest moderne vangsystemen. Ook illegale vangst komt vaak voor en de visbestanden zijn er slecht aan toe door het gebrek aan toezicht en wetshandhaving. Daardoor staan de bestanden van blauwvintonijn op instorten.

De kweek van blauwvintonijn op zee is eveneens problematisch omdat dit leidt tot bedrog, vooral met betrekking tot de quota: voor het aantal gekweekte en verkochte vissen, of voor het gewicht van de vis dat niet voldoet aan de toegestane norm. Om dit fenomeen te bestrijden, hebben we bewijzen van dit bedrog voorgelegd aan de Internationale Commissie voor de Instandhouding van Tonijn in de Atlantische Oceaan (ICCAT), die de nodige sancties zal treffen.

► Wist je dat?

2005

In Europa is de overbevissing sinds 2005 weer afgenomen maar sommige soorten kennen nog altijd grote problemen: blauwvintonijn, kabeljauw (in de Noordzee, Schotland, Ierland), tong (in de Noordzee), heilbot (in de Noordzee, Groenland, IJsland), enz.

WAT KAN JIJ DOEN?

Ban blauwvintonijn uit jouw bord! MSC-tonijn is nog niet sterk verspreid in onze supermarkten. Kijk bij jouw aankopen goed uit waar de tonijn vandaan komt en kies geelvintonijn uit de Stille, Indische of Atlantische Oceaan, die met de vislijn is gevangen (aangegeven op het etiket). Kies bij witte tonijn voor vis uit de Atlantische Oceaan, lijngevangen of – beter nog – met het MSC-keurmerk.

WWF IN ACTIE

De toestand van de blauwvintonijn uit de Middellandse Zee is zorgwekkend. Nochtans hebben we maar heel weinig informatie over deze soort, vooral dan over zijn trekroutes. In het kader van ons project 'In het spoor van de tonijn in de Middellandse Zee' verzamelen wij essentiële gegevens over het migratiegedrag van de blauwvintonijn om beter te weten hoe de dieren zich verplaatsen en ze dus beter te kunnen beschermen.

Dit project, dat van start ging in januari 2008, bestaat erin zendertjes op de tonijnen te plaatsen om ze tijdens hun hele trek per satelliet te kunnen volgen.

De Columbus doorkruist de Middellandse Zee in het spoor van de blauwvintonijnen.

Wanneer een school wordt gespot, vangt onze duiker een tonijn.

Vervolgens klimt hij weer aan boord...

... en bevestigt een zender aan de tonijn.

De zenders melden regelmatig per satelliet de positie van de tonijnen, waardoor het mogelijk is het hele jaar door de verplaatsingen te volgen. Door die gegevens kunnen wij beter de gebieden bepalen waar men de visvangst moet verbieden omdat de tonijn er te kwetsbaar is (in de voedsel- en paaigebieden).

DOSSIER VISVANGST

Tropische garnalen

WAT IS HET PROBLEEM?

Het voorbije decennium zijn tropische garnalen steeds belangrijker geworden op de wereldmarkt. Ze worden vooral gegeten in Noord-Amerika, Europa (België is een grote invoerder) en Japan. De voorbije dertig jaar is de vissersvloot enorm uitgebreid en de meeste visbestanden kennen momenteel een achteruitgang.

De sleepnetvisserij op garnalen is een van de vismethoden die de grootste bijvangst met zich mee brengt. Er bestaat ook aquacultuur van tropische garnalen, die heel wat vervuiling veroorzaakt (zie verder).

Voor één kilo garnalen rekent men op 5 tot 20 kg bijvangst: zeeschildpadden, jonge vis, walvisachtigen, doejons, haaien, zeepaardjes, zeevogels, koralen en andere ongewervelden zoals krabben of zeesterren.

De sleepnetten beschadigen ook de zeebodem, verpletteren andere dieren en vernietigen belangrijke en kwetsbare leefgebieden zoals koraalriffen

die dienen als kraamkamer en paai-zone voor veel mariene soorten. De kweek van tropische garnalen zorgt ook voor veel vervuiling (zie verder).

WAT KAN JIJ DOEN?

Kies tropische garnalen met het MSC-keurmerk of garnalen die gekweekt zijn in extensieve aquacultuur (bv. zonder toegevoegde stoffen). Die gegevens staan op het product. Als alternatief kan je ook kiezen voor Noordzeegarnalen. Gebruik onze viswijzer om vergissingen te voorkomen.

WWF IN ACTIE

In Suriname worden Atlantische seabobgarnalen gevangen in het vrij ondiepe water langs de kust, tot op een diepte van ongeveer 33 m.

Wij werken al jaren aan de verbetering van de vistechnieken en de beheerplannen voor de garnaalvisserij. Zo zijn de netten bijvoorbeeld voorzien van TED's (turtle excluding device: een hulpmiddel waardoor zeeschildpadden kunnen ontsnappen uit de visnetten). Dankzij dit systeem was het mogelijk om de bijvangst van zeeschildpadden met 95% te verminderen. Eind 2011 kregen garnalen die met behulp van deze techniek gevangen zijn het MSC-keurmerk. Dit was een echte overwinning voor de duurzame visvangst en een voorbeeld voor de regio.

De garnalen uit Suriname worden bij ons

© Paul Nicklen/National Geographic Stock / WWF-Canada

ingevoerd door de firma Heiploeg, waarvan de Belgische zetel in Oostende gevestigd is. Naast schaaltes natuurgarnalen biedt het bedrijf ook kant-en-klaar schotels met roze garnalen aan, allemaal met het MSC-keurmerk en bij ons te koop!

Zalm

WAT IS HET PROBLEEM?

Om te voldoen aan de stijgende vraag, wordt er vaker een beroep gedaan op de kweek van zalm. Vijf jaar geleden is de aquacultuur belangrijker geworden dan de vangst van wilde soorten als belangrijkste bron van door de mens geconsumeerde zeeproducten. Twee jaar geleden haalde de productie uit aquacultuur ook de wereldwijde productie van rundvlees in.

Maar die kweek heeft gevolgen die de wilde zalm en ook andere soorten in gevaar kunnen brengen.

- Een recent rapport toont dat voor elke ton Atlantische zalm die wordt geproduceerd 10,6 ha in zee (voor de productie van zeeorganismen die dienen als voedsel voor de zalm) en 3 ha land (voor de opname van CO₂ en de productie van voeding – granen) nodig zijn.

© Erling Svensen / WWF-Canada

Is gekweekte vis een oplossing?

Aquacultuur kan een oplossing vormen om de problemen van overbevissing te beperken. Maar zoals we hebben gezien bij de kweek van zalm kan dit heel wat negatieve gevolgen hebben voor het milieu. Hoe kunnen we er in dat geval voor zorgen dat we ons niet vergissen?

Het MSC-keurmerk (Marine Stewardship Council) heeft enkel betrekking op wilde vis. In 2010 hebben wij meegewerkt aan de oprichting van het ASC-label (Aquaculture Stewardship Council). Dat systeem van certificering is gebaseerd op wereldwijde normen voor een verantwoorde aquacultuur. Die normen zijn opgesteld op basis van een aantal gesprekken met alle betrokken partijen, georganiseerd op initiatief van WWF.

De organisatie ASC werkt samen met verschillende producenten, groothandelaars, verdelers en restauranthouders, maar ook met wetenschappers en milieugroeperingen om een verantwoorde aquacultuur te promoten.

Meer informatie:

<http://www.asc-aqua.org>

Om zeker te zijn dat je de juiste keuze maakt, kan je best onze viswijzer gebruiken (ontdek hem in de rubriek eco-consument van het magazine).

- Zalm wordt gekweekt in 'waterkolommen' die tot meer dan 20 m diep kunnen gaan. Het afval kan zich er opstapelen en de kwaliteit van het water aantasten.
- Door de opstapeling van uitwerpselen en het niet-opgegeten voedsel in de oceaan, verhoogt de hoeveelheid nutriënten (stikstof en fosfor). Die situatie kan enorme gevolgen hebben voor het fytoplankton dat zich sterk begint te vermenigvuldigen. Door die overvloedige groei is er minder licht onder het wateroppervlak en dit vormt een bedreiging voor algen en zeegras.
- Zalmen die ontsnappen uit kwekerijen dreigen in concurrentie te komen met wilde zalmen of andere soorten zeedieren, vooral voor voeding en leefruimte. Het risico bestaat ook dat zij ziekten zullen overbrengen of de populaties van wilde vis genetisch zullen vervuilen.
- Het gebruik van chemische producten zoals schimmeldodende middelen vervuult de oceaan.
- Ongeveer 20% van de kweekzalm sterft tijdens de groei. Als de dode vissen niet verwijderd worden, dreigen zij het omringende water te besmetten.

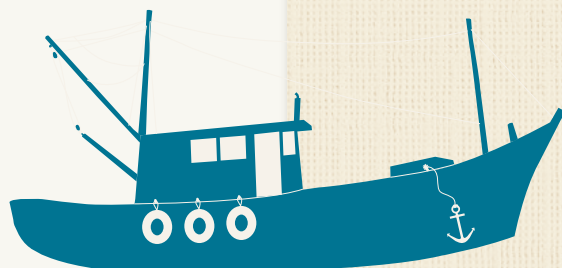
WAT KAN JIJ DOEN?

Kies voor wilde zalm en neem zalm uit Alaska. Indien je geen zalm met het MSC-keurmerk vindt, kies dan voor biologische zalm.

Op dit moment bestaat er nog geen kweekzalm met het ASC-label (Aquaculture Stewardship Council – zie verder).

WWF IN ACTIE

Als aanvulling op het MSC-keurmerk hebben wij meegewerkt aan de oprichting van het ASC-label, dat bestemd is voor gekweekte vis. In augustus 2013 heeft het 'Global Salmon Initiative' – 15 producenten van zalm die samen 70% van de gekweekte zalm vertegenwoordigen – zich ertoe verbonden om te voldoen aan de duurzaamheidscriteria opgesteld door ASC. Een mooie overwinning voor de oceanen!

EXKI Kiest voor Duurza

Het verhaal van EXKi begon in 1999 toen drie vrienden – Nicolas, Frédéric en Arnaud, liefhebbers van lekker eten – het idee ontwikkelden om fastfood van een goede kwaliteit en gericht op natuurlijke producten aan te bieden. Het eerste EXKi-restaurant opende de deuren in Brussel op 9 januari 2001. Vandaag is EXKi aanwezig in vijf landen (België, Frankrijk, Luxemburg, Nederland en Italië) met zeventig restaurants.

WWF EN EXKI ALS PARTNERS

Al van bij het begin kreeg verantwoord ondernemen een centrale plaats in de activiteiten van EXKi. Elk restaurant wordt beheerd op een manier die de milieu-impact minimaal moet houden: gebruik van ecologische onderhoudsproducten, recyclage, het hergebruiken van materiaal voor de inrichting van de restaurants, financiering bij een duurzame bank, een ruim aanbod bio- en fairtrade producten, ... In ons partnerschap met EXKi streven we ernaar de activiteiten van de keten te laten evolueren met respect voor duurzame ontwikkeling. Samen met Ecolife ontwikkelden we een systeem om de ecologische voetafdruk te meten, speciaal aangepast voor restaurants. Met dit instrument konden we de impact van de EXKi-restaurants meten (destijds waren het er dertien). Daarna bepaalden wij samen de belangrijkste maatregelen die genomen moesten worden om de ecologische voetafdruk van de keten op vijf jaar tijd met 25% te verminderen. In 2011 kon EXKi met trots zeggen dat de voetafdruk met 29% gedaald was en de omzet tegelijk gestegen was.

In 2011 berekende EXKi niet alleen opnieuw zijn voetafdruk, maar stelde de keten ook een balans op voor haar restaurants in Parijs en berekende zij de watervoetafdruk voor het gerecht 'groente van de maand'. De keten deed dit telkens met de bedoeling om de milieuprestaties te verbeteren.

► Wist je dat?

In augustus 2013 verwierf EXKi het traceerbaarheidscertificaat en op 1 november lanceerde de keten haar eerste recept op basis van MSC-vis.

ME VISVANGST

DUURZAME VISVANGST

Naast de klimaatopwarming vormt overbevissing een van de zwaarste bedreigingen voor het leven in zee. Daarom heeft EXKi zich ertoe verbonden om enkel vis met het MSC-keurmerk aan te bieden.

HET MSC-KEURMERK

Om het MSC-keurmerk te krijgen, moeten bedrijven die vis en zeevruchten met dat label willen verkopen een

traceerbaarheidscertificaat verwerven.

Hoe verloopt dat?

De traceerbaarheidscertificaten worden toegekend door onafhankelijke instanties. Op verzoek van het bedrijf organiseert de certificeringinstantie een bezoek om een audit uit te voeren.

Tijdens die audit wordt nagegaan of:

- het bedrijf een systeem heeft voorzien dat garandeert dat de MSC-vis niet wordt gemengd met niet-gecertificeerde vis;
- de documenten van het systeem van traceerbaarheid en de opvolging van alle elementen van de MSC-producten op doeltreffende wijze worden bewaard en op elk moment beschikbaar zijn.

Als het resultaat van de audit positief is, levert de instantie een certificaat af dat verklaart dat het bedrijf voldoet aan de vereisten van de MSC-standaard voor de traceerbaarheid van visproducten. Een bedrijf dat dit certificaat heeft verworven, kan de toelating vragen om het MSC-logo te gebruiken.

VERSTUUR BEESTIGE WENSEN!

DE WENSKAARTEN, KALENDERS EN AGENDA'S VAN WWF LIGGEN OP JOU TE WACHTEN!

Hoe kan je ze bestellen?

Via onze pandashop online:

www.wwf.be/pandashop

Telefonisch op het nummer 052 35 04 66

Per fax op het nummer 052 35 16 01

Per mail op het adres xmas@wwf.be

Vergeet zeker niet de volgende inlichtingen te vermelden:

- Jouw bestelling (kalender, wenskaarten...)
- Je naam, voornaam, volledig adres en telefoonnummer
- Het totale bedrag van de bestelling (inclusief 4,75 € verzendingskosten)

MAAK DE JUISTE KEUZE DANKZIJ ONZE VISWIJZER

We willen er wel op wijzen dat de viswijzer geen informatie biedt over alle producten uit de zee. Surimi staat er bijvoorbeeld niet in. Surimi is gehakte vis waar verschillende stoffen aan toegevoegd worden om de textuur en de smaak te verbeteren. Jammer genoeg wordt hiervoor vaak vis gebruikt die zwaar overbevist is. Het is dus aangeraden om goed op te letten en vis of zeevruchten te kiezen met het MSC-keurmerk.

Je kunt deze viswijzer ook downloaden op onze website:
www.wwf.be/viswijzer

Viswijzer

Meer info op
www.wwf.be
www.goedevis.be

Te vermijden:
 fel overbeviste vis, met uitsterven bedreigd of sterk vervuilende kweektechnieken.

Vissoort	De beste keuze	Goede keuze	Met mate te gebruiken	Te vermijden
Alaska Pollak	[MSC] Alaska, Rusland		[w] Stille oceaan (Rusland)	
Ansjovis	[MSC] ZW Atl. oceaan	[w] Golf van Biskaje	[w] Z Amerika, Marokko, Zwarte zee, Balearen	[w] Midl. zee (sleepnet)
Dorade (Goudbrasm)			[k] Midl. Zee	[k] Midl. zee
Forel		[k] NW Europa	[k] Europa	[k] Chili
Garnaal (grijze, Noordse)	[MSC] VS, Canada, Australië, Groenland		[w] Noordzee, Waddenzee, Noorwegen	
Garnaal (tropisch)	[MSC] Suriname	[k] biologisch	[k] wereldwijd*	[k] [w] wereldwijd
Haai				[w] wereldwijd
Haring	[MSC] NO Atl. oceaan	[w] Oostzee, Noorwegen		
Heek	[MSC] Z Afrika		[w] Z Afrika, NO Atl oceaan (longline*)	[w] Argentinië, NO Atl oceaan, Midl.zee
Heilbot	[MSC] NO Stille oceaan		[w] Noorwegen (longline*), [k] Europa	[w] Noordzee, IJsland, Groenland, Arctische zee, Beringzee
Inktvis		[w] Z Amerika	[w] NO Atl oceaan, Midl. zee, Zwarte zee (handlijn*)	[w] NO Atl oceaan, Midl. zee, Zwarte zee (sleepnet)
Kabeljauw	[MSC] Barentszee, Beringzee, NO Arct. zee, N Atl. oceaan, Oostzee	[w] O Oostzee, Barentszee	[w] W Oostzee, Noordzee (handlijn*)	[w] Noordzee, Kattegat, Ierse zee, Celtische zee, Noorwegen
Kokkel	[MSC] Nederland, U.K. (Wales)		[w] Europa (handbeugel*)	[w] Europa (mechanisch sleepnet)
Koolvis	[MSC] Noordzee, Arctische zee, Skagerrak	[w] IJsland (kieuwnet*)	[w] IJsland, Faroer (pelagisch sleepnet*)	[w] Faroer (bodemsleepnet)
Krab			[w] Noordzee	
Kreeft	[MSC] Canada, Europa	[w] Nederland (Oosterschelde)		[w] Noordzee
Langoustine		[w] Noordzee (valkooi*)		[w] Noordzee (bodentrawl)
Makreel			[w] NO Atl. oceaan	[w] Midl. zee
Marijn				[w] wereldwijd
Meerval (Claresse®)		[k] België, Nederland		
Mesheft (zwaardschede)	[MSC] Nederland			[w] Europa (mechanisch sleepnet)
Mossel	[MSC] Denemarken, Ierland, Nederland, U.K.	[k] Frankrijk (paalcultuur*)	[k] Duitsland, Denemarken	
Octopus		[w] Atl. oceaan (handlijn*, potten*)		[w] Atl. oceaan, Midl. zee (sleepnet)
Oester	[MSC] Nederland, Denemarken	[k] Frankrijk		
Pacifische schar	[MSC] Alaska			[w] Noordzee, Alaska (bodentrawl)
Paling			[w] Nieuw-Zeeland	[k] [w] Europa
Pangasius	[ASC] Vietnam	[k] biologisch		[k] Azië
Pladijs (schol)	[MSC] Noordzee	[w] Noordzee (kieuwnet, Deense zegen*)	[w] Noordzee (pulsor*), Oostzee	[w] Noordzee, Celtische zee, Ierse zee, Kanaal (boomkor)
Poon				[w] NO Atl. oceaan
Riddervis (Arctic char)		[k] Europa (recirculatie*)	[k] Europa	
Rivierkreeft			[k] China	
Rode snapper				[w] wereldwijd
Rog				[w] NO Atl. oceaan
Roodbaars			[w] IJsland	
Sardine	[MSC] Portugal, Bretagne		[w] O Atl. oceaan, Marokko	[w] Midl. zee
Schelvis	[MSC] NO Atl. oceaan, NO Arct. zee	[w] Noordzee (longline*)	[w] Noordzee (kieuwnet*), Schotland, IJsland (longline, kieuwnet*)	[w] NO Atl. oceaan (bodentrawl)
Snoekbaars			[w] W-Europa, Scandinavië	[w] O-Europa, Turkije, Rusland, Oostzee
St-Jacobsschelpen	[MSC] Japan, Canada, U.K., Argentinië	[w] Noorwegen, Schotland (duiken*)	[k] [w] Japan, China	[w] NO-NW Atl. oceaan
Tarbot		[k] Nederland	[w] Noordzee (kieuwnet*)	[w] Noordzee, NO Atl. oceaan
Tilapia	[ASC] wereldwijd	[k] biologisch		[k] wereldwijd
Tong	[MSC] Noordzee		[w] Noordzee (kieuwnet, pulsor*)	[w] Noordzee, Celtische zee, Ierse zee, Kanaal, Golf van Biskaje (boomkor)
Tongschar			[w] IJsland (Deense zegen*)	[w] NO Atl. oceaan
Tonijn, witte	[MSC] Stille oceaan		[w] Atl. oceaan (handlijn*)	[w] Atl. oceaan, Stille oceaan, Midl. zee
Tonijn, blauwvin				[w] [k] wereldwijd
Tonijn, geelvin			[w] Stille, Ind., Atl. oceaan (handlijn*)	[w] Stille, Ind., Atl. oceaan
Tonijn, skipjack	[MSC] Stille oceaan, Maldiven	[w] Stille oceaan (handlijn*)	[w] Stille en Ind. oceaan, Indonesië (handlijn*)	[w] Indische, O Atl. oceaan
Victoriabaars			[w] Tanzania (Natuurland)	[w] Victoriameer, Oeganda, Kenia, Tanzania
Wijting				[w] NO Atl. oceaan
Zalm	[MSC] Alaska	[w] Alaska, [k] biologisch	[w] Canada, [k] Europa	[w] Stille oceaan (Rusland), [k] Chili
Zalmforel		[k] biologisch	[k] Europa	
Zeebaars	[MSC] Nederland	[k] biologisch	[w] Noordzee (handlijn*), [k] Midl. Zee	[w] Noordzee (sleepnet)
Zeebaarbeel				[w] wereldwijd
Zeeduivel			[w] IJsland (kieuwnet*)	[w] NO Atl. oceaan
Zeeewolf				[w] NO Atl. oceaan
Zwaardvis	[MSC] Atl. oceaan			[w] Midl. zee, Stille, Ind., Atl. oceaan

Meer info op www.wwf.be

ECO-ONTSPANNING

MSC KABELJAUWRUG, PUREE VAN BUTTERNUT SQUASH & PASSIEVRUCHT, MINIBIETEN & GEROOSTERDE HAZELNOTEN

INGREDIËNTEN VOOR 4 pers.

- ▶ 12 stukken kabeljauw met MSC-label van 75 gr
- ▶ 1 Butternut Squash (400 g vruchtvlees)
- ▶ 1 dl puree van passievrucht
- ▶ 6 minibieten
- ▶ Timutpeper & Maldonzout
- ▶ 50 g boter
- ▶ 30 g gepelde, verse hazelnoten
- ▶ Olijfolie
- ▶ 1 el oude balsamicoazijn
- ▶ 2 dl kippenbouillon

BEREIDING

1. De kabeljauw

De kabeljauw mooi aankleuren op de velkant in olijfolie. Gedurende 3 minuten verder laten garen in een oven van 185°. Meteen kruiden met Timutpeper en Maldonzout

2. Puree van Butternut Squash

De pompoen schillen en in grote stukken snijden. Gedurende 20 minuten stomen op 100°. Meng het vruchtvlees met de passievrucht, zout, peper en warme boter.

3. Minibieten

Kook de bieten vacuum met oude balsamico, kippenbouillon, zout en peper gedurende 40 minuten in een stoomoven op 95°. In ijswater onderdompelen om het kookproces stop te zetten.

4. De hazelnoten

Rooster de hazelnoten in olijfolie. Laat de hazelnoten uitlekken en fijnhakken met zout. Dresseer het bord.

Chef:

JEAN-JACQUES DANTHINE

Belgische Euro-Toques Chef
Brasserie 'Le Toucan' te Brussel

Laat uw successierechten betalen door WWF

Schenk aan wie u wilt en bescherm ook de natuur

Successierechten kunnen bij een erfenis hoog oplopen. Tenzij u kiest voor een duolegaat. Met als netto resultaat dat uw nabestaanden meer ontvangen en dat u WWF een duwtje in de rug geeft. Bekijk even dit voorbeeld:

U laat uw nicht een erfenis na ter waarde van **100 000 euro***

NORMAAL:

Bedrag	100 000 euro
Te betalen successierechten aan staat:	47 500 euro
Uw nichtje ontvangt:	52 500 euro

Bijna de helft van wat u schenkt gaat naar de staat.

Kiest u voor een slim duolegaat, dan kan u ervoor zorgen dat uw nicht **niet € 52 500, maar € 60 000 ontvangt**. Ze zal immers **geen successierechten** meer moeten betalen. Daar zorgt WWF voor.

DUOLEGAAT:

Bedrag	100 000 euro	
	Aan uw nicht	Aan WWF
U schenkt:	60 000 euro	40 000 euro
Alle successierechten betaald door WWF:		30 040 euro
Uw nicht ontvangt:	60 000 euro	
U doet een mooie schenking aan WWF van:		9 960 euro

Wilt u ook een betere planeet nalaten aan de volgende generaties? Neem contact op met Annie Ghys (**02/340 09 24 of 0485/83 32 97**, of via e-mail: annie.ghys@wwf.be). We helpen u graag verder.

Onze missie

Het verlies van biodiversiteit op aarde tegengaan en bouwen aan een toekomst waarin de mens leeft in harmonie met de natuur.
www.wwf.be

* Onderhevig aan wijzigingen. In dit voorbeeld volgens tarieven die gelden voor Vlaams Gewest.

75%

Meer dan 75% van de vispopulaties wordt maximaal bevestigd of overbevestigd

8%

Van de vis die wereldwijd gevangen wordt, draagt het MSC-keurmerk

20 000

Wereldwijd zijn er meer dan 20 000 producten met het MSC-keurmerk

80%

In de Middellandse Zee is minstens 80% van de visbestanden overbevestigd

90%

In vergelijking met het pre-industriële tijdperk zijn de populaties van grote roofvissen (tonijn, wijting, kabeljauw) met 90% geslonken

Onze missie

Het verlies van biodiversiteit op aarde tegengaan en bouwen aan een toekomst waarin de mens leeft in harmonie met de natuur.

www.wwf.be